

Fermin Lasa

*Bidania-Goiatz,
Gipuzkoa (1917)*

Aurkibidea

Biografia

Bidanian jaioa, Zaldibarren baserrian, 10 senideko familia batean. Gazterik hasi zen morroi lanetan Bidaniko baserri batean. Eta horren ostean, Beizaman eta Donostiako baserri batean ere bai. Hantxe harrapatu zuen gerrak. Gerora Zumarragara joan zen bizi izatera, eta hantxe bizi izan da harrezkero, bere emaztearekin eta 6 seme-alabarekin. Bere emaztea (Juana Zinkunegi, Bidania, 1917) ere elkarriketan agertzen da.

Zintak

BID-001

- **Proiektua:** Gure Nagusiak - Urola Garaia: Mende bat iruditan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bereziartua, Joxe Manuel "Bere"
- **Data:** 2005-11-01
- **Iraupena:** 45 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Otegi, Aitziber
- **Emalea:** Bereziartua, Joxe Manuel "Bere"

Pasarteak

1. Senar emazteak, biak baserritarrak

- **Erref:** BID-001/001
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Juana Maria Lasa Zinkunegik, Fermin Lasaren emazteak bere burua aurkezten du. Baserrikoak ziren biak. Herritarren izenak aipatzen ditu emazteak. Orduan Donostiatik jendea joaten zen Bidanira uda pasatzera, bertako palaziora. Gero umezurtzentzako etxe bihurtu zuten palazio hau 1936ean.

2. Biak senide ugariko familiakoak

- **Erref:** BID-001/002
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:01:10. **Bukatu:** 00:02:37
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Zortzi anaia zituen Ferminek. Ama zena bidaniarra zen, 10 urte zituela hil zitzaion eta aita geratu zen haurrekin. Fermin anaietan seigarrena da. Bere aita pontekoaren ama joan zen baserrira eta hark lagundu zion aitari umeak eta etxeko lanak eramaten. Juana sei senideko familiakoa da, lau mutil eta bi neskez osatutakoa. Labaka baserrikoa.

3. Bidanian hiru eskola, mojena eta nazionalak

- **Erref:** BID-001/003
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:02:37. **Bukatu:** 00:03:27
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Eskola etxetik gertu zuten, neskak mojetara joaten ziren, komentura. Bidanian hiru eskola zeuden, bata mojena eta beste biak nazionalak, mutilenak.

4. Erromeriak Trintxeran

- **Erref:** BID-001/005
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:06:05. **Bukatu:** 00:07:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Gaztetan neskame joan zen Juana 14 urterekin. Erromeriara Bidaniko Trintxerara joaten ziren eta han, Juanaren lehengusua zen Tomas Zialtzetak ahoko soinuaz jarri ohi zuen festa. Zelatunera ere ia jaiero joan ohi ziren.

5. Neskame Tolosara

- **Erref:** BID-001/006
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:07:46. **Bukatu:** 00:10:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Juana Tolosara joan zen neskame, emakume alargun baten etxean eta arropa dendan egoten zen. Diru pixka bategatik edozer egin ohi zuten, lixiba "jotzera" ere errekarra joaten ziren neguko ur hotzetara. Tolosara amarekin jaisten zen astoan, ama azokara joaten baitzen saltzera. Orduan ez zen autobusik. 9 urte egin zituen neskame.

6. Gerra garaian Bidaniko jauregian neskame

- **Erref:** BID-001/007
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:10:30. **Bukatu:** 00:13:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra hasi zenean, Juana Bidaniko jauregian zegoen neskame, gotzainaren etxean. Gogoan ditu orduko pasadizoak, nazionalak etxera sartu zitzaizkienekoa, etab.

7. Fermin morroi Bidanian, Beizaman eta Donostian

- **Erref:** BID-001/008
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:13:10. **Bukatu:** 00:13:53

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Fermin gerra hasi aurretik morroi egon zen Bidanian, Beizaman eta Donostian. Donostian zegoela handik joan zen soldadu.</p>

8. Morroi zegoela, anaia hil

- **Erref:** BID-001/009
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:13:53. **Bukatu:** 00:15:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Morroiz zegoela Donostian ganadutegian lan egiten zuen, Polloeko hilerriaren ondoko baserri batean. Beizaman udan egon zen morroi. Bigarren urterako anaia gaixotu eta hil egin zitzaion.

9. Soldadutza Zaragozan

- **Erref:** BID-001/014
- **Iraupena:** 0:04:28. **Hasi:** 00:21:55. **Bukatu:** 00:26:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Soldadutza Zaragozan egin zuen gerra aurretik. Donostian morroi egon zeneko kontuak kontatzen ditu, beldurra zen nagusi garai hartan. Errepublikanoen pasadizoak.</p>

10. Soldadutza zegoela, anaia hil

- **Erref:** BID-001/015
- **Iraupena:** 0:05:11. **Hasi:** 00:26:23. **Bukatu:** 00:31:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Soldadutza hiru urte pasa zituen 1936tik 39ra. Sei anaietatik lau gazteenak ibili ziren soldadutza. Anaiei soldadutza tokiak aipatzen ditu. Anaia nola hil zitzaion soldadutza zegoela eta orduko kontuak.</p>

11. Nobiotan bi urtez eta ondoren ezkondu

- **Erref:** BID-001/016
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:31:34. **Bukatu:** 00:34:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Juana bitarte horretan Santanderrera eraman nahi izan zuen lan egiten zuen etxeko nagusiak, baina ez zen joan. Fermin eta bere anaiak ezagunak ziren herrian eta halaxe ezagutu zuen Juanak. 27 urte zituen emazteak ezkondu zirenean. Nobiotan 2 urte egin zituzten eta Tolosara joaten ziren zinemara eta paseatzera. Orduan ez zegoen gaurko libertaterik.

12. Fermin Zumarragara lanera fundiziora

- **Erref:** BID-001/017
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:34:15. **Bukatu:** 00:37:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Ezkondu aurretik Fermin Zumarragara joan zen lanera. Ezagun bat joan zitzaion Bidanira, langileak behar zituztela eta lana eskaintzera. Fundizioan lan egiten zuen eta zortzi pezeta ordaintzen zizkioten hamabi orduz lana eginda. Orduko lanaren inguruko azalpenak.

13. Ezkondu ondoren, Zumarragara bizitzera

- **Erref:** BID-001/018
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:37:20. **Bukatu:** 00:38:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Jaietan izaten zuen Juana ikusteko aukera, aste osoan lanean aritzen zen. Ezkondu eta Zumarragara joan ziren, 62 urtez egon dira elkarrekin.

14. Juanak erdaraz, ulertzeko adina

- **Erref:** BID-001/019
- **Iraupena:** 0:04:18. **Hasi:** 00:38:40. **Bukatu:** 00:42:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Juanak erdaraz ulertzeko adina bazekien baina hizketan ez zen gehiegi moldatzen ez baitzuen eskola handirik izan. Igande arratsaldeetan ere eskolara joaten zen. Lehengo eta oraingo bizimoduaren arteko ezberdintasunak aipatzen dituzte. Fermin apopilo egon zen Urretxuko taberna batean. Orduko gertaerak.

15. Arantzazun ezkondu eta Iruñea eta Zaragozara bidaian

- **Erref:** BID-001/025
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:54:22. **Bukatu:** 00:57:59
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Arantzazun ezkondu ziren eta gurasoak Santamañara gaua pasatzera eraman eta beraiek Iruñera joan ziren. San Ferminak bukatuak ziren beraiek joan zirenerako. Handik Zaragozara joan ziren. Paraje haietako jateko kontuak aipatzen ditu. Santanderrera ere joan ziren bisitan, han osaba jesuita bizi zuen Ferminen emazteak. Obispoa eta neskamea ere han bizi ziren. Urrutira joan arren, Ferminen lagun batzuekin egon ziren bertan.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com